

Sykehuset Innlandet HF

HELSE SØR-ØST

Oppfriskning og nytt om TID

Erfaringsseminaret 18.03.21

Anette Væringstad, spesialsykepleier
eldreomsorg og master i psykisk helsearbeid

Bjørn Lichtwarck, spesialist allmenntilleggsmedisin,
kompetanseområdet alders – og sykehjemsmedisin, PhD

Alderspsykiatrisk avdeling/Forskningscenter for
Aldersrelatert Funksjonssvikt og Sykdom (AFS), Sykehuset Innlandet

TID

Bjørn Lichtwarck, Anette Væringstad, Kari-Anne Hoel

▶ Tverrfaglig Intervensjonsmodell ved utfordrende
atferd ved Demens og andre psykiske tilstander

Manual, 3. utgave

Utgitt av Forskningscenter for
Aldersrelatert Funksjonssvikt og Sykdom (AFS)
Sykehuset Innlandet

 Sykehuset Innlandet HF

HELSE SØR-ØST

Hva skal vi snakke om?

1. Oppfriskning: Hva er TID
2. Nye bruksområder
3. TID i hjemmetjenestene
4. Opplæringspakkene

Når kan vi bruke TID? Hverdagsutfordringer

- **Regelmessig:** for å lage en **personsentrert tiltaksplan**
- **Og ved utfordringer etter behov, f.eks.:**
 - Apati, uro/aggresjon, vrangforestillinger, hallusinasjoner, depresjon, angst
 - Ernæringsvansker
 - Før bruk av tvang
 - **NB: Etisk refleksjon som også bygger inn utredning – unngå å overse noe**
 - Før buke av antipsykotika og andre legemidler
 - Før flytting – endring av omsorgsnivå
 - **NB: Behov for å analysere og forstå en enkelt vanskelig hendelse/en episode som har skjedd**
 - Tilnærming til akutte kriser

Forståelse av symptomer og atferd

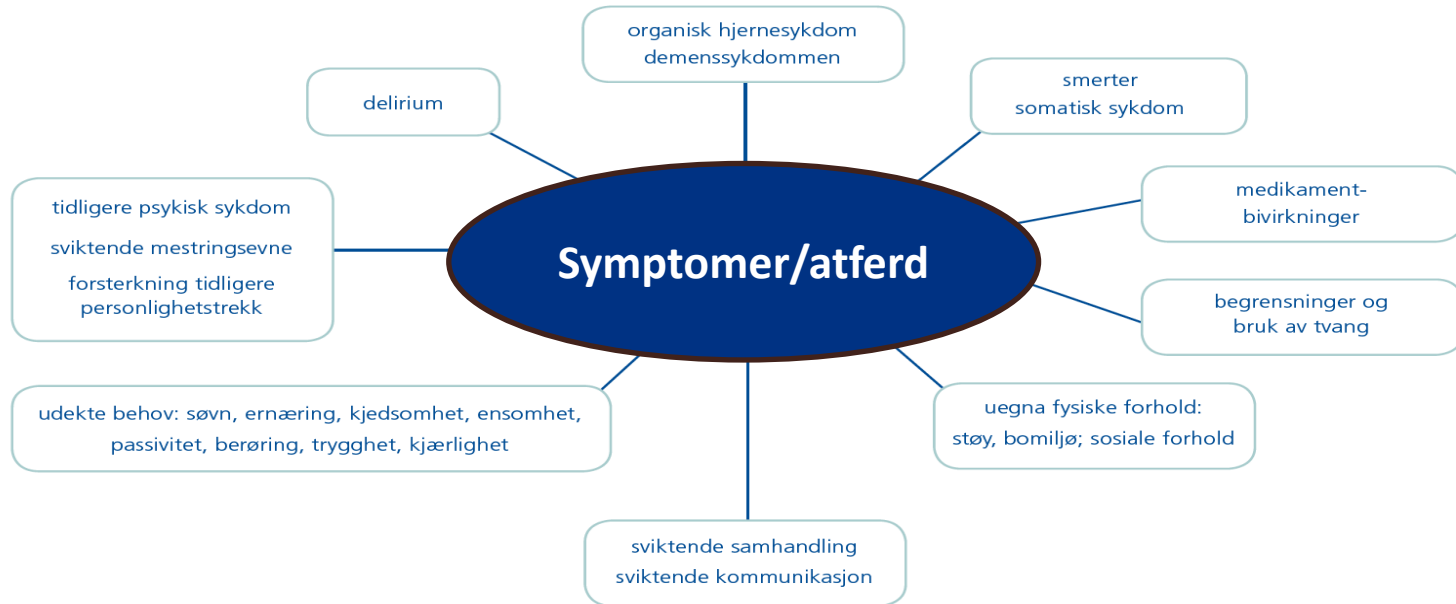
- **Multifaktorielle** (flere årsaker på en gang)
- **Komplekse** (årsakene og symptomene påvirker hverandre, en viss uforutsigbarhet)

Kolanowski A. Nurse Outlook.2017

Verdelho A. Gonçalves-Pereira M. (Editors), 2017 Neuropsychiatric Symptoms of Cognitive Impairment and Dementia. Springer

Lichtwarck B 2019 Thesis UiO

Årsaker og forståelser av symptomer og atferd ved demens og andre sammensatte tilstander

«Til et hvert komplekst spørsmål, finnes et enkelt svar. Og det er feil.»

Mencken HL (1880-1956)

Hva er TID ?

1. En tverrfaglig utredning – og refleksjonsmodell ved symptomer og atferd ved demens – og andre komplekse tilstander
2. En guide fram til personsentrerte tiltak (skreddersøm)

TID veileder dere fram til personsentrerte tiltak:

Tiltaksplan – hva passer for Magny?

Musikk

Validering

Bedre bemanning (en til en bemanning)

Fysiske omgivelser

Realitetsorientering

Aromaterapi

Fysisk aktivitet

Sosial aktivitet

Skjerming

Reminisens

ADL-aktivisering

Ernæring

Samtaler

Medikamenter

OSV.OSV.

TID-refleksjonsmøtet

Dato:

Pasient:

Problemliste:

Prioritert problem:

Fakta (A)	Tolkninger (B) (tanker)	Følelser (C) personalet	Tiltak (C) (SMARTe)	Evaluering

TID en multikomponent modell i 3 faser

Fører refleksjon alltid til bedring av praksis?

- **Å reflektere:** Å bøye tilbake
- Latin: reflectere
- re = tilbake
- Flectere = bøye, krumme

Refleksjon er ikke refleksjon

- Alle snakker om refleksjon – er blitt et moteord
 - Forskning viser at:
 1. Refleksjon bør ha en metode for analyse
 2. Bør gjøres sammen med noen – tverrfaglig om mulig
 3. Det må settes av tid til det
 4. Må bygge på en bred utredning først – personen og miljøet
- **Selvrefleksjon alene uten pkt. 1-2-3-4 kan i verste fall bare bekrefte og videreføring av dårlig praksis**

Hva er spesielt for TID ?

- **Tverrfaglighet:** hele personal, lege, leder osv.
- **Helhetlig:** fysiske, psykiske, sosiale, og medikamentelle forhold, personalets situasjon
- **Systematisk bred utredning:** bio-psykososial
- Lærer en **felles enkel analysemetode for refleksjon** fra kognitiv terapi
- **Kolonneteknikk på tavle:** gir økt kreativitet skaper felles forståelse og lojalitet til tiltakene
- **Brukes fast eller ved behov:** alle typer utfordringer
- Kan også brukes ved **veiledning** fra spesialisthelsetjeneste.
- **Solid forskningsdokumentasjon:** viser rask effekt

Erfaringsseminaret TID 180321

Bjørn Lichtwarck, Anette Væringstad, Kari-Anne Hoel

► Tverrfaglig Intervensjonsmodell ved utfordrende atferd ved Demens og andre psykiske tilstander

Manual, 3. utgave

Utgitt av Forskningscenter for
Aldersrelatert Funktionssvikt og Sykdom (AFS)
Sykehuset Innlandet

HELSE SØR-ØST

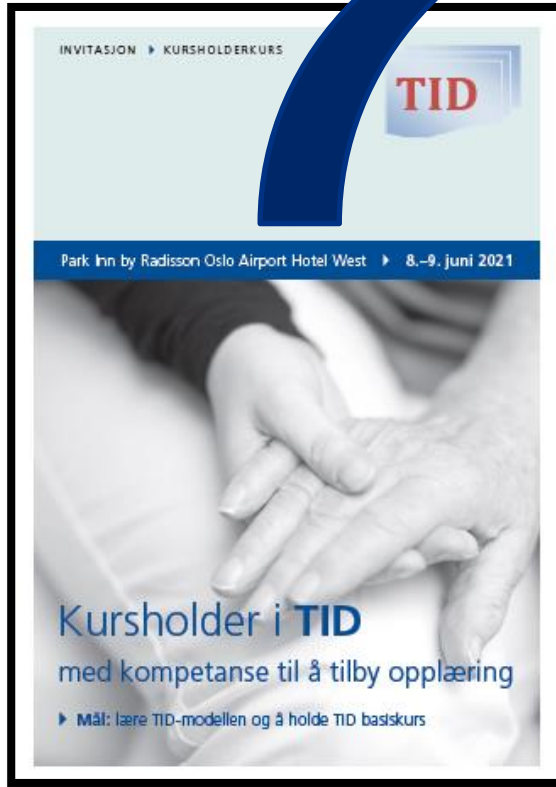
TID-Manualen 3. utgave

- Revidert høsten 2019
- **En felles** for både sykehjem, hjemmetjenester, sykehus/poliklinikk
- **En felles** komplett manual (håndbok) for:
 1. Alle faggrupper
 2. Kursholdere
 3. Ledere
- Anbefales at den deles ut til alle deltakere på basiskurs og til TID administratorer

Godkjenning

Nå også for leger

INVITASJON ▶ KURSHOLDERKURS

TID

Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West ▶ 8.-9. juni 2021

Kursholder i **TID**
med kompetanse til å tilby opplæring

▶ Mål: lære TID-modellen og å holde TID basiskurs

GODKJENNING

Kurset er godkjent som meritterende til klinisk spesialist i sykepleie og ergoterapi. Allmenntid medisin godkjennes med 12 valgfrie kurspoeng til videre- og etterutdanning, for leger. Alders- og sykehjemsmedisin godkjennes med 12 timer som valgfritt kurs, for leger. Andre yrkesgrupper må selv sørge for å søke godkjenning etter gjennomgått kurs.

TID-modellen i hjemmetjenesten – en pilot studie

Å undersøke om TID-modellen kunne være et nyttig verktøy til bruk også for hjemmetjenesten

Erfaringer kvalitative intervjuer

- Inklusjonskriterier, demens/depresjon – en utfordring
- TID erfares nyttig blant personalet – behov for tilpasninger i de ulike fasene i TID
- Tverrfaglig samarbeid viktig – pasienter har ofte flere tjenestebehov/vedtak, f.eks. ergoterapi, fysioterapi, dagaktivitet o.l., disse personene bør i større grad involveres i modellen

Erfaringer fra pårørende som deltok

- 11 pårørende fra intervensjonsgruppen ble intervjuet i etterkant
- Lite kommunikasjon mellom tjenesten og pårørende – informasjon og involvering i prosjektet
- Pårørende er viktig og kan inkluderes i refleksjonsmøtene, innehar mye kunnskap om pasienten

Erfaringer knyttet til pilot studien

- Antallet pasienter i studien er for lite til å måle effekt av intervensjonen. Hensikten med studien var å teste gjennomførbarhet av TID i hjemmetjenestene.
- Erfaringene gjennom pilotstudien er svært verdifulle i det videre arbeidet med en større Randomisert Kontrollert Studie.
- Studien gir kunnskap om gjennomførbarheten av modellen i hjemmetjenesten

PRACTIC – prosjektet

- **Preventing and approaching crisises for frail community- dwelling patients through innovative care.**
- Forebygging og tilnærming til kriser hos sårbare hjemmeboende pasienter gjennom innovative behandling og omsorg

Hensikten

- Målet er utviklingen av ny kunnskap om kriser hos sårbare (skrøpelige) hjemmeboende som mottar kommunale tjenester
- I samarbeid med kommunehelsetjenesten utvikle en ny modell for å forutse, forebygge og tilnærme seg disse

Metode – fire arbeidspakker

1. Kjennetegn ved og forekomst av kriser hos hjemmeboende
2. **Effekt av en personsentrert biopsykososial modell (TID) for forebygging og håndtering av kriser hos hjemmeboende**
3. Prosessevaluering av intervensjonen i hjemmetjenesten med modellen TID
4. Organisering og ledelse

Tidsplan

Hele prosjektet gjennomføres på 4 år i perioden: 1.9.2021 – 31.8.2025

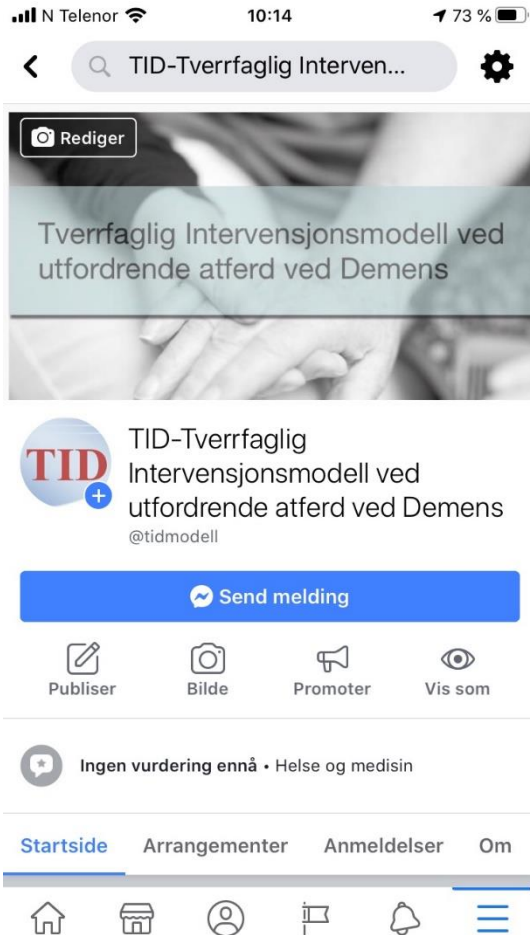
Tabell tidsplan arbeidspakker (WP) og ansettelser

WP	Problemstilling – design/metoder	Type ansettelse	Tidsplan
WP1	Frekvens av kriser, hva kjennetegner kriser?	Post-doc, 75 % i 4 år	1.9.2021 - 31.8.2025
WP2	Effekt av TID modellen på kriser	PhD, 75 % i 4 år Prosjektmedarbeider, 50 % i 28 mnd	1.9.2021 - 31.8.2025
WP3	Prosessevaluering av innføring av TID modellen	PhD, 75 % i 4 år	1.9.2021 - 31.8.2025
WP4	Organisasjon og ledelse	Koordinator, 100 % i 4 år PL og adm leder, 20 % i 4 år	1.9.2021 - 31.8.2025

Status PRACTIC?

- Søknad sendt til Norges Forskningsråd 17.2.21
- Svar fra Norges Forskningsråd ila juni 2021
- Rekruttere kommuner til prosjektet

TID på Facebook

Opplæringspakkene i TID

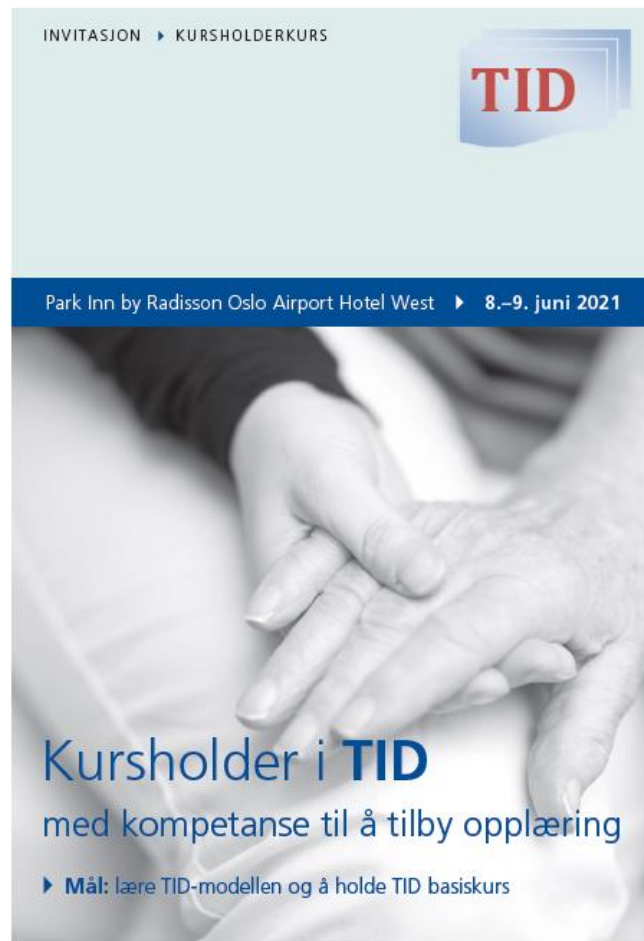
TID Kursholderkurs

TID Basiskurs

Påmelding og informasjon:

www.tidmodell.no

Arrangør: Forskningscenteret for
Aldersrelatert Funksjonssvikt og
Sykdom (AFS), Sykehuset
Innlandet

INVITASJON ▶ KURSHOLDERKURS

TID

Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West ▶ 8.–9. juni 2021

Kursholder i **TID**
med kompetanse til å tilby opplæring

▶ **Mål:** lære TID-modellen og å holde TID basiskurs

The image shows a light blue invitation card for a TID course. At the top left, it says 'INVITASJON ▶ KURSHOLDERKURS'. In the top right corner is the TID logo, which consists of the letters 'TID' in red on a blue background with a slight shadow effect. Below the header is a dark blue horizontal bar containing the text 'Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West ▶ 8.–9. juni 2021'. The main body of the card features a black and white photograph of two hands, one larger and one smaller, being held together. At the bottom of the card, the text reads 'Kursholder i TID med kompetanse til å tilby opplæring' and '▶ Mål: lære TID-modellen og å holde TID basiskurs'.

TID-animasjonsfilm

<https://youtu.be/CxsPYjLU4VE>

